

Datum
26 augustus 2009

Uw kenmerk

Ons kenmerk
Tb/2009/00939/Hem
Doorkiesnummer

Bijlage(n)

Aan de instellingen zoals bedoeld in de artikelen 2:12 en 2:13, eerste lid, artikel 3:111 en artikel 2:96 van de Wet op het financieel toezicht (Wft) die vallen onder de Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico

Onderwerp

Wijzigingen solvabiliteitseisen voor het marktrisico

Geachte heer, geachte mevrouw,

Naar aanleiding van de recente voorstellen van het Bazels Comité en de Europese Commissie met betrekking tot de solvabiliteitsvereisten voor het handelsboek, willen we u langs deze weg informeren over het implementatie- en aanvraagproces ten behoeve van de nieuwe eisen, alsmede over de verwachtingen van DNB aangaande de beheersing van marktrisico's en in het bijzonder de voor het handelsboek aan te houden solvabiliteit in het kader van de ICAAP van 2010. DNB is voornemens om in de SREP van 2010 extra aandacht te besteden aan de beheersing van marktrisico's in het handelsboek.

De financiële crisis heeft de risico's in de handelsboeken van financiële instellingen nadrukkelijk onder de aandacht gebracht van toezichhouders en beleidsmakers. Naar aanleiding van de financiële crisis heeft het Bazels Comité nieuwe solvabiliteitseisen opgesteld voor positierisico's in het handelsboek.¹ De nieuwe eisen zijn in grote lijnen overgenomen door de Europese Commissie en zullen leiden tot aanpassing van de Europese richtlijnen en van de Nederlandse regelgeving.² Zoals het er nu naar uitziet, zullen de solvabiliteitseisen met ingang van 31 december 2010 het volgende omvatten:

De nieuwe kapitaaleisen voorzien in een verhoging van de kapitaaleis van de standaardbenadering voor specifiek positierisico voor aandelenposities, van 4% naar 8% (in de Europese context zal dit voor sommige aandelenposities een verhoging impliceren van 2% naar

¹ Deze zijn te vinden op <http://www.bis.org/publ/bcbs/basel2enh0901.htm>.

² De betreffende wijzigingen aan de Europese toezichtrichtlijn 2006/49/EC zijn terug te vinden op: http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/index_en.htm. In de Nederlandse context zijn de eisen met betrekking tot het handelsboek vastgelegd in de Regeling solvabiliteitseisen voor het Marktrisico, te vinden op de website van DNB: <http://www.dnb.nl/openboek/extern/id/nl/all/40-141382.html>.

8%). Daarnaast zal voor alle instellingen de kapitaaleis voor securitisaties worden gebaseerd op de standaardbenadering, met een mogelijke uitzondering voor securitisatieposities die betrekking hebben op correlation trading. De standaardbenadering voor securitisatieposities wordt gebaseerd op het securitisatieraamwerk in het bankenboek. In dit verband wijzen we erop dat de behandeling en definitie van re-securitisaties nog onderdeel is van discussie. Voor securitisaties die betrekking hebben op correlation trading bestaat de mogelijkheid om deze te modelleren in het IRC-raamwerk, mits wordt voldaan aan additionele eisen met betrekking tot stress-testing en risk capture.³

Aan instellingen met een intern model voor marktrisico (VaR) zal een stressed-VaR worden opgelegd. Daarbovenop is de Incremental Risk Charge (IRC) van toepassing voor de instellingen die gebruik maken van een intern model voor specifiek positierisico. De IRC vervangt de bestaande kapitaaleis voor additioneel wanbetalingsrisico (IDRC).⁴ Oorspronkelijk zou de IDRC voor alle instellingen met een reeds goedgekeurd intern model voor specifiek positierisico van kracht worden per 31 december 2009, maar deze implementatiedatum zal worden verschoven naar 31 december 2010. De verandering van IDRC naar IRC houdt in dat het solvabiliteitsvereiste voor het handelsboek zowel het wanbetalingsrisico als het migratierisico zal omvatten onder de eerste pilaar.

Met betrekking tot de implementatie van de nieuwe kapitaaleisen verwacht DNB van instellingen dat bovenstaande nieuwe kapitaaleisen zodanig worden geïmplementeerd dat voldaan wordt aan de eisen met betrekking tot de “use-test”. Dit houdt in dat de beoogde aanpassingen aan de solvabiliteitsvereisten moeten worden doorgevoerd in het dagelijkse risicobeheer van het handelsboek, daarbij gebruikmakend van de eisen ten behoeve van interne strategie- en planningsprocessen, het beheer van de handelsposities alsmede voor rapportagedoeleinden. Daarnaast dienen instellingen rekening te houden met een backtestvereiste van minimaal zes maanden, alsmede met een parallel runvereiste (“experience vereiste”) van minimaal zes maanden. De backtest van het IRC model moet gezien worden als een “soundness check” van het model. Indien het Bazels Comité daarvoor nog nadere richtlijnen opstelt, zal DNB daarover informeren. Voorts dient een instelling rekening te houden met een doorlooptijd van het aanvraagproces bij DNB van minimaal drie maanden; indien tevens instemming moet worden verkregen bij een buitenlandse toezichthouder, moet nog eens rekening worden gehouden met een additionele doorlooptijd van drie maanden. Dit impliceert dat sommige instellingen uiterlijk in juni 2010 de aanvraag voor modelgoedkeuring van de IRC en de stressed-VaR bij DNB zullen moeten indienen om tijdig goedkeuring te ontvangen.

³ De uitzonderingsbepaling voor correlation trading, alsmede de bijhorende randvoorwaarden en eisen met betrekking tot stress-testing en risk capture, zullen naar verwachting worden gepubliceerd door het Bazels Comité in de loop van 2009.

⁴ Incremental Default Risk Charge als gedefinieerd in artikel 4.7 van de Regeling Solvabiliteitsvereisten voor het marktrisico.

Omwille van een voorspoedig implementatieproces is DNB bereid om een pre-validatie te doen van (onderdelen van) de risicomodellen. Een pre-validatie kan bijvoorbeeld plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2010. Indien de definitieve regelgeving eind 2010 afwijkt van de op dat moment bekende voorstellen, zal DNB in het toezicht daarmee op pragmatische wijze omspringen.

Ten einde de implementatie van de nieuwe kapitaaleisen alsmede het aanvraagproces te bespoedigen, adviseert DNB om tijdig te beginnen met de ontwikkeling van de vereiste modellen (IRC-model, Stressed-VaR) en met de aanpassingen ten behoeve van de behandeling onder de standaardbenadering van securitisatieposities en aandelenposities. In dit kader zou DNB graag uiterlijk in oktober 2009 van uw instelling vernemen wat de beoogde planning is met betrekking tot de implementatie van de nieuwe eisen en met betrekking tot de eventuele aanvragen voor modelgoedkeuring.

In het licht van deze aanpassingen en vanwege de tijdens de crisis geconstateerde tekortkomingen van de solvabiliteitseisen voor het marktrisico, is DNB voornemens om in de SREP van 2010 extra aandacht te besteden aan het risicobeheer van het handelsboek. Zo verwacht DNB van instellingen met een model voor specifiek positierisico dat zij in 2010 kapitaal alloceren voor default- en migratierisico. Daarbij kan een instelling invulling geven aan het eerdergenoemde “use-test” vereiste door, voor zover dat mogelijk is, gebruik te maken van de voorlopige uitkomsten van het IRC-model. Daarnaast verwacht DNB op basis van de tweede pijler van het kapitaalakkoord dat instellingen alle relevante risico's in hun handelsboek op continue basis monitoren en hiervoor afdoende kapitaal alloceren. In de beoordeling van de kapitaaltoereikendheid zal aandacht worden geschonken aan de mate waarin instellingen worden geraakt door de nieuwe kapitaaleisen. Bij die beoordeling zullen ook de resultaten worden meegenomen van een onderzoek door DNB in de tweede helft van 2009 naar de beheersing van risico's in de handelsomgeving. Op deze wijze beoogt DNB de risico's in de handelsomgeving nadrukkelijk onder de aandacht van instellingen te brengen, alsmede de tijdige implementatie van de nieuwe solvabiliteitsvereisten te ondersteunen.

Hoogachtend,

Rudi Kleijwegt
Divisiedirecteur Toezicht banken

De Nederlandsche Bank NV